

๑๓. สุมนาเทวี วตฺถ ๑๔๐

“อิธ นนฺทติ, เปจฺจ นนฺทตฺติ อิมํ ฌมฺมเทสนํ สตุถา
เซตวเน วิหรนฺโต สุมนาเทวี อารพฺภ กเถสิ ฯ

สาวตฺถิยํ หิ เทวสิกํ อนาถปิณฺฑิกสุสฺส เกเห เทว ภิภฺขุสฺสหาณานิ
ภฺยชนฺติ, ตถา วิสาขาย มหาอุปาสิกาย ฯ สาวตฺถิยญฺจ โย โย
ทานํ ทาทูกาโม โหติ; โส โส เตสํ อุภินฺนํ โอภาสํ ลภิตฺวา ว
กโรติ ฯ “กัการณฺตติ ฯ “ตุมฺหากํ ทานคฺคํ อนาถปิณฺฑิกโก วา
วิสาขา วา อคฺคตาติ ปุจฺจิตฺวา, “นาคฺคตาติ วุตฺเต, สดสฺสหาสํ
วิสฺสชฺเชตฺวา กตทานมฺปิ “กั ทานํ นามะตฺนฺติ ครอบฺนฺติ ฯ อุโภปิ
หิ เต ภิภฺขุสงฺฆสฺส รุจฺฉญฺจ อนุจฺฉวิกกิจฺจานิ จ ชานนฺติ ฯ เตสุ
วิหรนฺตฺสุ, ภิภฺขุ จิตฺตานํรูปเมว ภฺยชนฺติ ฯ ตสฺมา สพฺเพ ทานํ
ทาทูกามา เต กเหตุวาท จจฺฉนฺติ ฯ อิติ เต อตฺตโน ฌมฺเร ภิภฺขุ
ปริวิสิตฺตํ น ลภนฺติ ฯ ตโต วิสาखा “โก นฺจ โข มม ฌานเ จตฺวา
ภิภฺขุสงฺฆํ ปริวิสิตฺตตฺติ อุปชาเรนฺติ ปุตฺตสฺส ธีตรํ ทิสฺวา ตํ
อตฺตโน ฌานเ จเปสิ ฯ สา ตสฺสา นิเวสเน ภิภฺขุสงฺฆํ ปริวิสติ ฯ
อนาถปิณฺฑิกโกปิ มหาสุภทฺทํ นาม ฆเณจฺธีตรํ จเปสิ ฯ สา หิ
ภิภฺขุณํ เวยฺยาวจฺจํ กโรนฺติ ฌมฺมํ สฺสนฺติ โสตาปนฺนา หุตฺวา
ปติภฺลํ อคฺมาสิ ฯ ตโต จุลลสุภทฺทํ จเปสิ ฯ สาปิ ตเถว กโรนฺติ
โสตาปนฺนา หุตฺวา ปติภฺลํ คตา ฯ อถ สุมนาเทวี นาม กนิฏฺฐธีตรํ
จเปสิ ฯ สา ปน ฌมฺมํ สุตฺวา สกทาคามิภฺลํ ปตฺวา, กุมาริกา ว
หุตฺวา ตถารูปเณ อผาสฺสเณ อาตุรา อาหารุปฺปะเจทํ กตฺวา ปีตรํ

๑๓. สุนนาเทวี วตุถ ๑๔๑

ทญฐกามา หุตฺวา ปกุโกสาเปสิ ฯ โส เอกสฺมี ทานคฺเค ตสฺสา สาสัน
สฺตฺวา ว อคฺนฺตฺวา “กึ อมฺม สฺมเนติ อห ๑ สา ปิตรี อห
“กึ กนิญฺจภาติกาติ ๑ “วิปฺปลปฺสิ อมฺมาติ ๑ “น วิปฺปลปามิ
กนิญฺจภาติกาติ ๑ “ภายสิ อมฺมาติ ๑ “น ภายามิ กนิญฺจภาติกาติ ๑
เอตฺตํ วตฺวาเยว ปน สา กาลมกาสี ๑ โส โสตาปนฺโนปิ สมาน
เสฏฺฐิ ชีตริ อุปฺปนฺนโสํ อธิวเสตฺถํ อสฺสโกนฺโต ชีตฺถ สรีริกิจฺจ
กาเรตฺวา โรทฺหฺโต สตฺถ สนฺติํ คนฺตฺวา, “กึ คหปฺติ ทฺวชฺช ทฺมมโน
อสฺสุมฺโข รุทฺมาโน อาคโธสีติ วุตฺเต, “ชิตา เม ฆนฺเต สุนนาเทวี
กาลกตาติ อห ๑ “อถ กสฺมา โสจฺสิ, นนฺ สพฺเพสํ เอกํสิํ
มรณฺนติ ๑ “ชานาเมตํ ฆนฺเต, เอวฺรฺปา ปน เม หิโรตฺตปฺปสมฺปนฺนา
ชิตา, สา มรณกาเล สตี ปจฺจุปฺนฺญาเปตฺถํ อสฺสโกนฺตี วิปฺปลปมานา
มตา: เตน เม อนปฺปกํ โทมนสฺสํ อุปฺปชฺชตีติ ๑ “กึ ปน ตาย
กถิตํ มหาเสฏฺฐิตี ๑ “อหํ ตํ ฆนฺเต ‘กึ อมฺม สฺมเนติ อามฺนฺเตสึ,
อถ มํ อห ‘กึ กนิญฺจภาติกาติ; ตโต ‘วิปฺปลปฺสิ อมฺมาติ วุตฺเต,
‘น วิปฺปลปามิ กนิญฺจภาติกาติ; ‘ภายสิ อมฺมาติ, ‘น ภายามิ
กนิญฺจภาติกาติ; เอตฺตํ วตฺวา กาลมกาสีติ ๑ อถ นํ ภควา อห
“น หิ เต มหาเสฏฺฐิ ชิตา วิปฺปลปตีติ ๑ “อถ กสฺมา เอวมาหาติ ๑
“กนิญฺจตฺตาเยว; ชิตา หิ เต คหปฺติ มคฺคผลฺลหิ ตยา มหฺลฺลิกา;
ตฺวํ หิ โสตาปนฺโน, ชิตา ปน เต สกทาคามินี; สา มคฺคผลฺลหิ
มหฺลฺลิกตฺตา ตํ เอวมาหาติ ๑ “เอวํ ฆนฺเตติ ๑ “เอวํ คหปตีติ ๑
“อิทานิ กุหิ นิพฺพตฺตา ฆนฺเตติ ๑ “ตฺถสิตถวเน คหปตีติ วุตฺเต,

๑๓. สุนาเทวี วตฺถ ๑๔๓

“ภนฺเต มม ธีตา อิธ ฌาตกานํ อนฺตเร นนฺทมานา วิจริตฺวา
อิโต คนฺตฺวาปี นนฺทนฺนฺจฺจาเนยว นิพฺพตฺตาติ ฯ อถ นํ สตฺถา
“อาม คหปติ อปฺปมตฺตา นาม คหฺนฺจฺจา วา ปพฺพชิตา วา
อิธโลเก จ ปรโลเก จ นนฺทนฺติเยวติ วตฺวา อิมํ กาถมาห

“อิธ นนฺทติ, เปจฺจ นนฺทติ,
กตปฺปญฺโณ อุภยตฺถ นนฺทติ,
‘ปฺปญฺณํ เม กตฺนฺติ นนฺทติ,
ภียฺโย นนฺทติ สฺสคฺคํ คโตติ ฯ

ตตฺถ “อิธาคิ: อิธโลเก กมฺมณฺนทเนน นนฺทติ ฯ เปจฺจาคิ:
ปรโลเก วิปากนฺทเนน นนฺทติ ฯ กตปฺปญฺโณติ: นานปฺปการสฺส
ปฺปญฺณสฺส กตฺตา ฯ อุภยตฺถาคิ: อิธ “กตํ เม กุสลํ, อกตํ เม
ปาปนฺติ นนฺทติ, ปรตฺถ วิปากํ อนฺถวณฺโต นนฺทติ ฯ ปฺปญฺณํ เมติ:
อิธ นนฺทณฺโต ปน “ปฺปญฺณํ เม กตฺนฺติ โสมนสฺสมตฺตเกเนว
กมฺมณฺนทนํ อุปาทาย นนฺทติ ฯ ภียฺโยติ: วิปากนฺทเนน ปน
สฺสคฺคํ คโต, สตฺตปญฺณาสวสฺสโกภฺปิโย สญฺจิลฺลจ วสฺสสตฺสหนฺตานิ
ทิพฺพสมฺปตฺติ อนฺถวณฺโต ตฺสิตปฺปเร อติวีย นนฺทตฺติติ ฯ

กาถาปริโยสาเน พหุ โสตาปนฺนาทโย อเหตุํ ฯ มหาชนสฺส
ธมฺมเทสนา สาตฺถิกา ชาตฺตาติ ฯ

สุนาเทวี วตฺถ ฯ
